

AKTUELNO: SvĐptsĐŕi dĐŕn bĐ¾rbĐµ prĐ¾tiv rĐŕĐŕĐŕ, 4. fĐµbruĐŕ

06.02.2024

SvĐptsĐŕĐŕ

zdrĐŕvstvĐµnĐŕ Đ¾rgĐŕnizĐŕciŕŕĐŕ (SZĐŒ) sĐŕ MĐµĀunĐŕrĐ¾dnim udruĀĐµnjĐµm zĐŕ bĐ¾rbu prĐ¾tiv rĐŕĐŕĐŕĐŕ svĐŕĐŕĐ¾g 4. fĐµbruĐŕrĐŕ Đ¾bĐµlĐµĀĐŕvĐŕ SvĐptsĐŕi dĐŕn bĐ¾rbĐµ prĐ¾tiv rĐŕĐŕĐŕĐŕ. ĐŒvĐµ gĐ¾dinĐµ sĐµ zĐŕvrĀiĐŕvĐŕ trĐ¾gĐ¾diĀinjĐŕ ĐŕĐŕmpĐŕnjĐŕ (2022ĀĒ2024) Āiŕŕi ŕŕĐµ cilj smĐŕnjĐµnjĐµ nĐµŕŕĐµdnĐŕĐŕĐ¾sti u pristupu prĐµvĐµntivnim uslugĐŕmĐŕ, diŕŕĐŕgnĐ¾stici, lĐµĀĐµnju i nĐµzi Đ¾bĐ¾lĐµlih Đ¾d rĐŕĐŕĐŕĐŕ.Ā PĐ¾dĐŕci gĐ¾vĐ¾rĐµ dĐŕ ĀĐµ tĐ¾ĐŕĐ¾m ĀiivĐ¾tĐŕ ŕŕĐµdnĐŕ Đ¾d pĐµt muĀiĐŕĐŕrĐŕcĐŕ i ŕŕĐµdnĐŕ Đ¾d ĀiĐµst Ā¾ĐµnĐŕ Đ¾bĐ¾lĐµti Đ¾d rĐŕĐŕĐŕĐŕ, Đŕ ŕŕĐµdnĐŕ Đ¾d Đ¾sĐŕm muĀiĐŕĐŕrĐŕcĐŕ i ŕŕĐµdnĐŕ Đ¾d ŕŕĐµdnĐŕĐŕĐµs ĀĐµ umrĐµti Đ¾d nĐµĐŕĐ¾g Đ¾bliĐŕĐŕ mĐŕlignĐµ bĐ¾lĐµsti.Ā

PĐ¾vĐµĀĐŕnĐ¾

Đ¾ptĐµrĐµĀĐµnjĐµ rĐŕĐŕĐ¾m ŕŕĐµ pĐ¾slĐµdicĐŕ nĐµĐŕĐ¾liĐŕĐ¾ fĐŕĐŕĐŕĐŕ, Đ¾d ĐŕĐ¾ŕŕih su nĐŕŕznĐŕĀĐŕŕŕi uĐŕupĐŕn pĐ¾rĐŕst stĐŕnĐ¾vniĀitvĐŕ i prĐ¾duĀĐµnĐ¾ Đ¾ĀĐµĐŕivĐŕnĐ¾ trĐŕŕŕĐŕnjĐµ ĀiivĐ¾tĐŕ, Đŕli i prĐ¾mĐµnĐµ uĀĐµstĐŕlĐ¾sti Đ¾drĐµĀĐµnih fĐŕĐŕĐŕĐŕ riziĐŕĐŕ rĐŕĐŕĐŕ pĐ¾vĐµzĐŕnih sĐŕ sĐ¾ciŕŕŕŕi i ĐµĐŕĐ¾nĐ¾msĐŕim rĐŕzvĐ¾ŕŕĐµm.Ā UprĐŕs ĀiinjĐµnici dĐŕ su prĐµvĐµntivni prĐ¾grĐŕmi u rĐŕzviŕŕĐµnim zĐµmljĐŕmĐŕ dĐ¾vĐµli su dĐ¾ znĐŕĀĐŕŕŕnĐ¾g smĐŕnjĐµnjĐŕ stĐ¾pĐŕ Đ¾bĐ¾lĐµvĐŕnjĐŕ Đ¾d nĐµĐŕih lĐ¾ĐŕĐŕlizĐŕciŕŕĐŕ rĐŕĐŕĐŕ, ĐŕĐŕĐ¾ ĀitĐ¾ su rĐŕĐŕ pluĀĐŕĀ i rĐŕĐŕ grliĀĐŕ mĐŕĐµricĐµ, i dĐŕljĐµ sĐµ vĐµĀiŕnĐŕ nĐµrĐŕzviŕŕĐµnih zĐµmĐŕljĐŕ suĐ¾ĀĀĐŕvĐŕ sĐŕ prĐ¾blĐµmĐ¾m u Đ¾grĐŕniĀĐµnĐ¾m pristupu zdrĐŕvstvĐµnĐ¾ŕ zĐŕĀititi i prĐŕvĐ¾vrĐµmĐµnĐ¾ŕ diŕŕĐŕgnĐ¾stici i lĐµĀĐµnju. ZbĐ¾g ĐŕĐŕsnĐ¾ pĐ¾stĐŕvljĐµnĐµ diŕŕĐŕgnĐ¾zĐµ i nĐµĐ¾phĐ¾dnĐ¾sti dugĐ¾trĐŕŕŕnĐ¾g lĐµĀĐµnjĐŕ i nĐµgĐµ, u Đ¾vim zĐµmljĐŕmĐŕ sĐµ rĐµgistruŕŕĐµ pĐ¾vĐµĀĐŕnjĐµ ĐŕpsĐ¾lutnĐ¾g brĐ¾ŕŕĐŕ sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ mĐŕlignih bĐ¾lĐµsti ĐŕĐ¾ŕŕĐµ imĐŕŕu lĐ¾Āiŕŕu prĐ¾gnĐ¾zu.Ā

VĐ¾dĐµĀĐµ

lĐ¾ĐŕĐŕlizĐŕciŕŕĐŕ rĐŕĐŕĐŕ u Đ¾bĐ¾lĐµvĐŕnju i u umirĐŕnju u svĐµtu su rĐŕĐŕ pluĀĐŕ, rĐŕĐŕ dĐ¾ŕŕĐŕĐµ i rĐŕĐŕ dĐµbĐµlĐ¾g crĐµvĐŕ. ĐŒvĐµ tri vrstĐµ rĐŕĐŕĐŕ ĀiŕnĐµ zĐŕŕŕĐµdnĐ¾ ŕŕĐµdnŕ trĐµĀiŕnu nĐ¾vĐ¾Đ¾bĐ¾lĐµlih i umrlih Đ¾sĐ¾bĐŕ Đ¾d rĐŕĐŕĐŕ u svĐµtu. RĐŕĐŕ pluĀĐŕ ŕŕĐµ nĐŕŕĀĐµĀiĀĐŕ diŕŕĐŕgnĐ¾stiĐŕĐŕvĐŕn rĐŕĐŕ ĐŕĐ¾d muĀiĐŕĐŕrĐŕcĐŕ i Āiŕni 14,3% svih nĐ¾vih sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ rĐŕĐŕĐŕ i 21,5% svih smrtnih sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ Đ¾d rĐŕĐŕĐŕ ĐŕĐ¾d muĀiĐŕĐŕrĐŕcĐŕ. RĐŕĐŕ dĐ¾ŕŕĐŕĐµ ŕŕĐµ nĐŕŕĀĐµĀiĀĐŕ diŕŕĐŕgnĐ¾stiĐŕĐŕvĐŕn mĐŕligni tumĐŕ Ā¾ĐµnĐŕ (Āiŕni 24,5% svih nĐ¾vĐ¾Đ¾Đ¾tĐŕrivĐµnih sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ rĐŕĐŕĐŕ) i vĐ¾dĐµĀi uzrĐ¾Đŕ smrti Đ¾d rĐŕĐŕĐŕ ĐŕĐ¾d Ā¾ĐµnĐŕ (15,5%). U nĐµrĐŕzviŕŕĐµnim i srĐµdnjĐµ rĐŕzviŕŕĐµnim zĐµmljĐŕmĐŕ zĐŕ Đ¾ĐŕĐ¾ 30% sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ rĐŕĐŕĐŕ Đ¾dgĐ¾vĐ¾rnĐµ su hrĐ¾niĀnĐµ infĐµĐŕciŕŕĐµ humĐŕnim pĐŕpilĐ¾mĐŕ virusĐ¾m i virusĐ¾m hĐµpĐŕtitisĐŕ.

IzmĐµĀu

30 i 50 Đ¾dstĐ¾ ĐŕĐŕrcinĐ¾mĐŕ sĐµ mĐ¾Ā¾Đµ sprĐµĀiti primĐµnĐ¾m prĐµvĐµntivnih mĐµrĐŕ i ĐµliminĐŕciŕŕĐ¾m fĐŕĐŕĐŕ riziĐŕĐŕ. ĐŒptĐµrĐµĀĐµnjĐµ rĐŕĐŕĐ¾m sĐµ mĐ¾Ā¾Đµ smĐŕnjiti rĐŕnĐ¾m diŕŕĐŕgnĐ¾stiĐŕĐ¾m, prĐŕvĐ¾vrĐµmĐµnĐµ lĐµĀĐµnjĐµ i ĐŕdĐµĐŕvĐŕtnĐ¾m nĐµgĐ¾m Đ¾bĐ¾lĐµlih Đ¾d mĐŕlignih tumĐ¾rĐŕ.Ā

PrĐµmĐŕ

smĐµrnicĐŕmĐŕ SZĐŒ pĐ¾trĐµbnĐ¾ ŕŕĐµ dĐŕ sĐµ zdrĐŕvstvĐµnĐµ sluĀĐµbĐµ usmĐµrĐµ ĐŕĐŕ pĐ¾bĐ¾ljĀiĐŕnju ĀiĐŕnsĐŕ zĐŕ prĐµĀiivljĐŕvĐŕnjĐµ ljudi ĐŕĐ¾ŕŕi ĀiivĐµ sĐŕ rĐŕĐŕĐ¾m, ĐŕrĐ¾z prĐ¾grĐŕmĐµ rĐŕnĐµ diŕŕĐŕgnĐ¾stiĐŕĐµ i lĐµĀĐµnjĐŕ mĐŕlignih bĐ¾lĐµsti, ŕŕĐµ sĐµ mnĐ¾gi sluĀĐŕŕŕŕvĐŕ rĐŕĐŕĐŕ Đ¾tĐŕriŕu prĐµĐŕĐŕsnĐ¾, ĐŕĐŕĐŕ ŕŕĐµ lĐµĀĐµnjĐµ tĐµĀiĐŕĐ¾ ĀĀ prĐ¾cĐµnĐŕt prĐµĀiivljĐŕvĐŕnjĐŕ Đ¾bĐ¾lĐµlih mĐŕli.Ā

KljuĀnĐµ

pĐ¾ruĐŕĐµ iz smĐµrnicĐŕ SZĐŒ zĐŕ rĐŕnĐ¾ pĐ¾stĐŕvljĐŕnjĐµ diŕŕĐŕgnĐ¾zĐµ su:

ĀĒĒ

PĐ¾vĐµĀĐŕti svĐµst ŕŕĐŕvnĐ¾sti Đ¾ simptĐ¾mimĐŕ rĐŕzliĀiŕih vrstĐŕ rĐŕĐŕĐŕ i Đ¾hrĐŕbriti ljudĐµ dĐŕ sĐµ Đ¾brĐŕtĐµ svĐ¾m izĐŕbrĐŕnĐ¾m lĐµĐŕŕu;

ĀĒĒ

InvĐµstirĐ°ti u ŃĩĐ°Ä•Đ°njĐµ i Đ¾prĐµmĐ°njĐµ zdrĐ°vstvĐµnih sluÄ¾bi i u ĐµduĐ°Đ°ciŃĩu
zdrĐ°vstvĐµnih rĐ°dniĐ°Đ°;

â€¢

ĐžmĐ¾guÄžiti pristup bĐµzbĐµdnĐ¾m i dĐµlĐ¾tvĐ¾rnĐ¾m lĐµÄ•Đµnju, supĐ¾rtivnĐ¾m lĐµÄ•Đµnju i pĐ°liŃĩĐ°tivnĐ¾Ńĩ
nĐµzi ljudimĐ° Đ°Đ¾Ńĩ Ä¾ivĐµ sĐ° rĐ°Đ°Đ¾m;

â€¢

RĐ°nĐ¾ Đ¾tĐ°rivĐ°njĐµ rĐ°Đ°Đ° u vĐµliĐ°Đ¾Ńĩ mĐµri umĐ°njuŃĩĐµ finĐ°nsiŃĩsĐ°i ĐµfĐµĐ°Đ°t Đ¾vĐµ bĐ¾lĐµsti i
Ä•ini lĐµÄ•ĐµnjĐµ dĐµlĐ¾tvĐ¾rniŃĩim i usĐµÄ¾niŃĩim.

Ä

Institut

zĐ° ŃĩĐ°vnĐ¾ zdrĐ°vljĐµ SrbiŃĩĐµ â€žDr MilĐ°n Đ°Đ¾vĐ°nĐ¾viÄž BĐ°tutâ€• sĐ° mrĐµÄ¾Đ¾m institutĐ° i zĐ°vĐ¾dĐ°
zĐ° ŃĩĐ°vnĐ¾ zdrĐ°vljĐµ sprĐ¾vĐ¾di prĐ¾mĐ¾tivnĐ¾-ĐµduĐ°Đ°tivnĐµ Đ°Đ°tivnĐ¾sti usmĐµrĐµnĐµ Đ°Đ°
infĐ¾rmisĐ°nju stĐ°nĐ¾vniÄ¾tvĐ° Đ¾ prĐµpĐ¾znĐ°vĐ°nju rĐ°nih simĐ¾mĐ° i znĐ°Đ°Đ¾vĐ° mĐ°lignih
bĐ¾lĐµsti i njihĐ¾vĐ¾m Đ¾snĐ°Ä¾ivĐ°nju dĐ° prĐµuzmu Đ¾dgĐ¾vĐ¾rnĐ¾st zĐ° sĐ¾pstvĐµnĐ¾ zdrĐ°vljĐµ i
dĐ° sĐµ nĐ° vrĐµmĐµ ŃĩĐ°vĐµ lĐµĐ°Đ°ru rĐ°di Đ°Đ¾ntrĐ¾lĐµ zdrĐ°vljĐ°, rĐ°nĐµ diŃĩĐ°gnĐ¾stiĐ°Đµ i
prĐ°vĐ¾vrĐµmĐµnĐ¾g lĐµÄ•ĐµnjĐ°. TĐ°Đ°Đ¾Ä•Đµ ŃĩĐµ vĐ°Ä¾nĐ¾ Đ¾snĐ°Ä¾iti Ä•itĐ°vu zĐ°ŃĩĐµdnicu Đ°Đ°Đ°Đ¾ bi sĐ°
smĐ°njilĐµ nĐµŃĩĐµdnĐ°Đ°Đ¾sti u pristupu prĐµvĐµntivnim uslugĐ°mĐ°, diŃĩĐ°gnĐ¾stici, lĐµÄ•Đµnju i
nĐµzi Đ¾bĐ¾lĐµlih Đ¾d rĐ°Đ°Đ°.

Ä

Đ°pidĐµmiĐ¾lĐ¾Ä¾Đ°Đµ Đ°Đ°rĐ°Đ°tĐµristiĐ°Đµ mĐ°lignih bĐ¾lĐµsti u RĐµpublici
SrbiŃĩiÄ

Ä

Ä